

Saksnummer 24/00075

Høringsuttalelse fra Høyskolen for ledelse og teologi

Høyskolen for ledelse og teologi takker for muligheten til å gi sin uttalelse ifm forslaget til endringer av forskrift om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger, sendt på høring av direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) med frist 19. april. Vi ønsker med dette å gi vår uttalelse.

Ang. forslag om språkkrav

Høyskolen for ledelse og teologi tilbyr to bachelor-program på engelsk: *Bachelor in Theology and Leadership* og *Bachelor in Religion and Social Science*. Her har vi internasjonale kapasiteter som underviser, og undervisningsspråket er altså engelsk. Vi vil derfor kommentere forslaget til språkkrav uttrykt i den nye forskriften. Det heter i høringsforslaget;

Regulering av språkkrav i forslaget er det lagt inn krav om å beherske norsk på minimum nivå B2 for å bli tilkjent kompetanse i undervisnings- og forskningsstillingene regulert av forskriften. Stipendiat og postdoktor skal ved behov tilbys og gjennomføre norskopplæring tilsvarende 15 studiepoeng.

Høyskolen for ledelse og teologi støtter *ikke* et slikt forslag. Vi tror at et krav om norsk språkkompetanse vil svekke norske universiteters og høyskolars mulighet til å hente inn internasjonal kompetanse på høyt nivå til våre utdanningsinstitusjoner vesentlig. Norge vil med forslaget stille seg utenfor store deler av internasjonale fagmiljøer, og dermed miste sin attraktivitet som samarbeidsland for prosjekter innen forskning og undervisning, i en tid hvor utdanning og forskning på tvers av landegrensene er et uttalt mål for regjeringen.

Vi merker oss at hjemmelen for å innføre et slikt kompetansekrav finnes i et unntak i EUs prinsipp om fri bevegelse og ikke-diskrimineringsprinsippet. I høringsteksten leser vi: «*Forslaget om krav til norskspråklig kompetanse for å bli ansatt i undervisnings- og forskningsstillinger, vil etter EU-domstolens rettspraksis utgjøre en restriksjon for fri bevegelse for arbeidstakere.*»

Når HK-dir skal argumentere for å gjøre unntak fra disse bestemmelsene, er det ut ifra en nasjonal handlingsplan om bruk av det norske språket som utdanningspråk (Handlingsplan for norsk fagspråk i akademia). Høringen siterer sin unntaksbestemmelse slik:

Etter forordning (EU) nr. 492/2011 om fri bevegelse for arbeidstakere innenfor Unionen artikkel 3 nr. 1 andre ledd, kan språkkrav likevel oppstilles når dette er nødvendig «på grunn av arten av det arbeidet som den ledige stillinga inneber».

Som kjent står internasjonale regler og prinsipper som Norge har sluttet seg til, *over* de nasjonale føringene, og regjeringen må her drøfte hvorvidt denne unntaksbestemmelsen er *rimelig*, eller ikke. Vi vil argumentere for at det er *helt urimelig* å forvente at internasjonale kapasiteter som underviser i *engelskspråklige* program på norske universiteter og høyskoler skal underlegges krav om norskkompetanse. Vi kan vanskelig se for oss at formuleringen «på grunn av arten av det arbeidet som den ledige stillinga inneber» juridisk kan dekke dette unntaket *når undervisningsspråket i programmet allerede er engelsk*.

Det samme gjelder selvsagt også språkkravet som er foreslått ifm krav til opprykk i forskriften for dem som allerede er ansatt. Vi stiller også spørsmål til hvordan slike krav skal håndheves i møte med rettighetene til fast ansatte i Arbeidsmiljøloven. Vi frykter også at en konsekvens av et slikt språkkrav vil øke bruken av midlertidige ansettelser i sektoren, noe som ikke er tjenlig eller ønskelig.

I tillegg vil muligheten for internasjonale utvekslingsstudenter svekkes betydelig, dersom alle de engelskspråklige undervisningstilbudene skal fylles opp med norsktalende undervisere, på bekostning av internasjonale kapasiteter som nå bidrar i undervisningen.

Vi gjentar at et slikt krav bare vil sette norske utdanningsinstitusjoner *utenfor* viktig kompetanseutvikling, samhandling, utveksling og kunnskapsutvikling. Alternativt må det i det minste legges inn et unntak for ansatte på studietilbud som gjennomføres på engelsk (eller andre språk).

Ang. forslag til kompetansekrav ved opprykk

Høyskolen for ledelse og teologi ser positivt på at løpene for hhv. førstelektor og førsteamanuensis gjøres mer ulike. Det vil gi en bedre mulighet til å ta et reelt karrierevalg for mange.

Vi støtter forslaget om at kravet «*omfattende forsknings- og utviklingsarbeid som i kvalitet og omfang tilsvarer arbeidsmengde og nivå for en doktorgradsavhandling*» utgår for førstelektor, og i stedet erstattes av et krav om «*bidrag til faglig utviklingsarbeid på høyt nivå*». Vi legger til grunn at det fortsatt vil være mulig å vektlegge betydningen av pedagogisk kompetanse i vurderingen.

Derimot stiller vi oss spørrende til at det i forskriften skal innføres tilleggskrav til forskning for opprykk til førsteamanuensis. Det er allerede mulig å ha lokale tilleggskrav lokalt, dersom det er ønskelig. Vi frykter imidlertid at dette kan føre til svært ulik praksis i sektoren, slik at noen PhD-studenter innvilges opprykk på andre vilkår enn andre. Doktorgrad er på den annen side et svært konkret og sammenliknbart kriterium.

I tillegg er vi usikre på om et tilleggskrav til forskning vil medføre at forskjellen i arbeidsmengde mellom de to karriereløpene (dosent og professor) blir uforholdsmessig stor. Vil dermed status på de to ulike karriereløpene bli ulik? Dersom direktoratet ønsker å forenkle reglene og oppmuntre flere til å bli førstelektor og dosent, synes ikke dette å være veien å gå. Vi støtter derfor *ikke* forslaget om å innføre krav om forskningserfaring «*utover eget doktorgradsprosjekt*» som nytt kvalifikasjonskrav for førsteamanuensis.